

Feit, Geloof, Opdracht Lukas 2.8-20

Rev Dr Jos M. Strenght

Arnhem-Nijmegen 2019

Ik heb drie keer in mijn leven het voorrecht gehad mijn eigen baby's in mijn armen te dragen. Mijn dochters, Stephanie, Rosemarie, en Justine.

En vervolgens heb ik – tot nu toe – drie keer pasgeboren kleinkinderen in mijn armen gehouden. Hugo, Suzanne, en Louise.

Prachtig.

Mijn kinderen, mijn kleinkinderen.

Maar nooit zou mijn vrouw of mijn dochter tegen mij zeggen: 'Dit kind, of dit kleinkind, is voor jou geboren.' We benadrukken altijd heel snel dat onze kinderen hun eigen leven hebben; ze behoren ons niet toe. Wij helpen ze alleen in het opgroeien. Zij zijn geboren tot eer van God, om hopelijk goede, volwassen mensen te worden.

Daarom waren de woorden van de engelen tot de herders wel heel vreemd. Een kind is voor jullie geboren. Voor jullie bestwil. Tot jullie vreugde.

1. De feiten

'Voor ons?' De herders moeten verbaasd zijn geweest. Zij waren niet gewend dat iets in het leven 'voor hen' was. Zij stonden buiten de maatschappij. Door iedereen veracht.

Herders deden het vuile werk. Vergeet de romantische beelden die wij tegenwoordig van herders hebben. Dat komt alleen omdat wij geen herders meer in ons midden hebben.

De hele dag met schapen werken, hen veilig houden, dag en nacht bewaken, was zwaar en vuil werk.

Ze kwamen voortdurend in aanraking met de dieren en – moeilijk te vermijden – met hun uitwerpselen, waardoor ze naar schapen roken.

Nog erger voor hen was dat zij, door met die vuiligheid in aanraking te zijn, volgens de Joodse wetten van die tijd onrein waren. Dat leren we uit de rabbijnse geschriften.

En interessant genoeg zorgden deze herders in de velden van Bethlehem niet zomaar voor gewone schapen – dit waren schapen bestemd voor de eredienst in de tempel. Om in de tempel geslacht te worden.

De kerkhistoricus Eusebius verbond de velden van de herders met een unieke bijbelse plaats die Migdal-Eder werd genoemd, wat vertaald betekent: "toren van de kudde".

Volgens de Joodse Talmoed werden alle dieren in het gebied rondom Jeruzalem tot aan Migdal-Eder als heilig en gewijd beschouwd en mochten zij uitsluitend gebruikt worden voor offers in de tempel, in het bijzonder voor de paasoffers.

Dat betekent dat de herders in de velden van Bethlehem het offersysteem van de tempel dienden. Zij dienden de oudtestamentische eredienst die bedoeld was om mensen van hun zonden te bevrijden; offer zo'n dier in de tempel en je werd vergeven.

Maar de herders zelf mochten de tempel niet binnengaan, behalve na een lang proces van rituele reinigingen, omdat hun werk hen onrein maakte. En die rituelen namen zoveel tijd in beslag dat dit niet werkte, ze moesten immers steeds weer bij hun kuddes zijn.

En nu vertellen engelen hun dat de Messias, de Redder, voor hen geboren is. Dat is een verbazingwekkende omkering van hun lot.

Mannen die met lege handen voor God stonden en God dienden, kregen nu te horen dat de Redder, de Messias, de Heere, er voor hen was.

En dat zijn de feiten. En dat is goed om te weten.

Jezus was niet zomaar een kind. Hij was uit Gods wereld gekomen om er voor de herders te zijn, voor gewone mensen. Voor iedereen.

De boodschap van de engelen was geen individualistisch evangelie. Zij verkondigden geen privé-geloof.

Eigenlijk is niets privé wanneer een menigte engelen de hemel verlicht, maar het was ook niet privé in de zin dat de engelen hen als groep aanspraken en niet individueel.

“U is heden geboren” staat in het meervoud. De hele groep wordt aangesproken. Tegelijk.

De vrome herders. Die herder die nooit veel over godsdienst nadacht. Die herder die veel vloekte. En die herder die nooit kon ophouden aan alle meisjes te denken die hij had gehad. Die herder die de vervelende gewoonte had om lui te zijn in zijn werk, zodat de andere herders harder moesten werken.

De boodschap was voor allen. Voor de goeden en de slechten, en voor ons allemaal die ergens tussen volkomen goed en totaal verdorven staan.

Jezus kwam om aan iedereen redding aan te bieden. Hij is vreugde voor de wereld.

Hij is het enige kind ooit dat niet geboren werd voor zijn eigen ontwikkeling, niet om een zelfstandig individu te worden - hoewel Hij dat natuurlijk wel werd.

Maar Zijn doel was om God te dienen, om de wereld te omarmen, om ons allen in zijn armen te nemen, om ons aan zijn Vader voor te stellen. Om ons met God te verzoenen. En om ons vreugde te geven.

2. Geloof

Maar dat feit lijkt de wereld niet echt veel te beïnvloeden, toch?

Het feit dat Jezus geboren werd voor de wereld en om de wereld vreugde te geven, is waar. Maar het wordt alleen werkzaam wanneer wij dat feit ook ons eigen maken. Als wij het aanvaarden. Als wij het geloven.

De feiten die wij zo goed kennen, de verhalen die wij telkens weer in de kerk horen, moeten afdalen van het gebied van het verstand naar het gebied van het hart.

Van feit naar geloof.

Deze reis van feit naar geloof, van hoofd naar hart, begint met nadenken over wat er met Kerstmis gebeurde. Door het zorgvuldig te overwegen. Door met een open hart naar de feiten te kijken.

De aankondiging van Jezus' geboorte door engelen aan de maagd Maria; het koor van engelen dat zijn geboorte aan de herders verkondigde; de wijzen die een ster zagen; Herodes die probeerde het kind te doden.

Wat betekent dit? Wat wil dit zeggen?

De volgelingen van Jezus kwamen tot de conclusie dat Jezus Gods zelfopenbaring was; het Woord was vlees geworden. God is naar ons toe gekomen.

Jezus is God die zichzelf aan ons geeft, voor ons welzijn.

Jesaja, die ongeveer 700 jaar vóór Christus voorspelde dat de Redder zou komen, noemt dit kind Sterke God, Eeuwige Vader.

En hij zei: "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven"

Dat is de taal van het geloof.

De engelen zongen: "U is heden geboren de Zaligmaker" en wij zeggen: 'Ja, Heere Jezus, ik geloof dat U voor ons gekomen bent. U bent voor mij gekomen.'

Wij vertrouwen de engelen, wij geloven wat zij zeggen, en samen met de herders gaan wij naar het Kind. Wij zoeken Hem. Wij willen Jezus met onze eigen ogen zien. Niet uit tweede hand. Wij willen Hem persoonlijk kennen.

De herders, Maria en Jozef, de wijzen, zij raakten Hem met hun handen aan, zij zagen met hun eigen ogen het Woord des levens. God die mens is geworden.

Later volgden de apostelen Jezus, toen Hij volwassen was geworden. Zij zagen Hem en geloofden hartstochtelijk – omdat zij Hem gezien hadden – als de Zoon van God, de Redder van de wereld.

Hoe kunnen wij Hem geloven? Wij hebben het Kind niet gezien zoals de herders, noch de volwassen Jezus die door de apostelen werd gezien.

Ons geloof begint met het getuigenis van hen die Hem met hun eigen ogen zagen.

En wanneer wij geloven, beginnen wij Hem ook te zien; niet met onze lichamelijke ogen, maar met de ogen van onze ziel. De ogen van ons hart.

Als wij nadenken over de bijbelse feiten van Kerstmis, van het hele leven van Jezus, van zijn dood en opstanding, en wij doen dat met een hart dat bereid is te aanvaarden en te geloven, dan zal dat hart ook een glimp opvangen van Jezus, van het Kind.

Geloof is niet iets dat zomaar gebeurt. Wij worden er niet mee geboren. Wij erven het niet van onze ouders. Wij krijgen het niet zoals de griep.

Geloof komt voort uit het zorgvuldig bestuderen, overdenken en beschouwen van de feiten, met een open hart.

Hoe meer tijd wij nemen om ons te richten op de boodschap van de engelen, de apostelen, de Heilige Schrift als geheel, des te meer zal ons geloof groeien.

De boodschap van vreugde wordt onze vreugde wanneer wij ons hart laten vullen met die boodschap van de engelen: een Kind is voor u geboren. Een Kind is voor ons geboren. Een Kind is voor mij geboren.

3. De opdracht

De herders, niet bijzonder religieuze, vrome of aardige mensen, waren de eersten die de boodschap hoorden.

Het was toeval dat juist deze herders voor de schapen zorgden in het veld buiten Bethlehem. Zij hadden geluk dat zij die nacht dienst hadden. Ja, het Kind was voor hen geboren, maar als daar andere herders waren geweest, zou de boodschap dezelfde zijn geweest.

Want Christus kwam voor ons allen. En als wij geloof hebben, kunnen ook wij iets ervaren van de vreugde die Hij in de wereld brengt.

Maar voor die herders, en voor ons, eindigt het niet bij het nadenken over Jezus en het geloven in Hem.

Wanneer wij met een gelovig hart naar Jezus kijken, worden wij ook actief. Ons geloof is dynamisch.

Je kunt niet lang naar Jezus kijken en daarna onveranderd op de bank blijven zitten.

De herders verlieten die plaats en werden mensen van lofprijzing.
De engelen prezen God en zeiden: “Eer zij God in de hoogste hemelen”
en de herders werden veranderd door hun ontmoeting met Jezus.

Zij verheerlijkten God en loofden Hem.
Eigenlijk deden zij wat de engelen deden.
Wat een verandering voor zulke mensen!

Wat ik interessant vind, is dat Lukas in zijn evangelie schrijft dat de herders terugkeerden. Zij keerden terug terwijl zij God prezen.

Waarom vond Lukas het belangrijk om ons te vertellen dat de herders terugkeerden?

Misschien wil Lukas benadrukken dat zij teruggingen naar hun schapen. Terug naar het vuile werk. Terug naar het zware leven.

Want dat is wat wij allemaal behoren te doen. Met een hart vol geloof en vreugde keren wij terug naar onze eigen plaats in het leven.

Dat is de missie van de kerk en van ieder van ons: vervuld worden door onze ontmoeting met Jezus Christus, als het ware diep drinken uit de bron, om daarna terug te keren naar de woestijn van het leven.

Naar de schapen die ons nodig hebben.

Na de opbouwende feestdagen, na onze ontmoeting met Jezus, gaan wij vol vreugde en lof terug naar ons werk, ons huis, ons leven.

Conclusie

Wij moeten nooit ophouden naar Jezus te gaan. Wij mogen nooit ophouden uit de bron te drinken. Om Hem met onze geestelijke ogen te zien. Om vreugde, vrede en liefde in zijn tegenwoordigheid te ontvangen.

Daar wordt ons geloof sterker van.

Maar wij keren altijd terug om die vrede, liefde en vreugde van onze Redder naar de wereld te brengen waarin wij leven.

Er zijn veel schapen die uw hulp nodig hebben. Uw vrienden, uw collega's. De wereld is voor velen een koude en moeilijke plaats.

Wij zijn niet beter dan alle mensen om ons heen. Maar wij hebben onze Heere en Redder ontmoet, en dit Kind heeft ons veranderd, ons hoop gegeven en ons vreugde gegeven.

Jezus werd voor u geboren.
En wij, volgelingen van Jezus, zijn er nu voor de wereld. Voor anderen.

Zo gaan wij de wereld in: vervuld met Jezus, vervuld met vreugde.
Dat is een hoge roeping voor ons. Niet gemakkelijk.

Daarom gaan wij steeds weer terug naar het Evangelie, naar de kerk, naar Jezus; om Hem met ons hart te zien, Hem in onze ziel te ontmoeten, in Hem te geloven en steeds opnieuw vervuld te worden met Hem en met zijn vreugde.

+In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.